

ІНТЕГРАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

**Микола Євтух, д.пед.н., проф.,
дійсний член (академік) НАПН України**
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Кардинальні зміни в житті людства супроводжуються серйозними викликами для вищої школи. А відтак сучасним пріоритетом стає освітня якість, її повсюдна прийнятність, зрозумілість і порівнюваність в умовах євроінтеграції та глобалізації. Процеси глобалізації, що значно пришвидшилися на початку третього тисячоліття, передбачають певну уніфікацію економічного, політичного, соціального і духовного життя планетарного суспільства. Потрібно усвідомити виняткову важливість у цьому контексті освітньої сфери суспільства, яка стає ключовою у глобальному суспільстві, оскільки саме вона становить головну передумову здійснення глобалізаційних перетворень в усіх інших його сферах.

Зміни, що відбуваються в європейському просторі, пов'язані з Болонським процесом, передусім дають великий шанс нашим студентам, викладачам та науковцям не залишатися на узбіччі глобалізаційних процесів, які на початок ХХІ століття охопили практично всі сфери людської діяльності. Але успішно здолати посталі перед нами виклики ми зможемо лише за умови глибокого переконання у правильності поставлених завдань, яке має ґрунтуватися на їхньому розумінні та внутрішньому сприйнятті.

Сутність Болонського процесу полягає у формуванні на перспективу загальноєвропейської системи вищої освіти названої Зоною європейської вищої освіти, яка базується на спільності фундаментальних досліджень.

Основна мета цього процесу — консолідувати зусилля наукової і просвітницької громадськості та урядів європейських держав для підвищення конкурентноспроможності європейської системи науки та вищої освіти у світовому вимірі, а також для підвищення ролі цієї системи в громадських перетвореннях. Україна активно включилася в інтеграційні процеси і чітко визначила орієнтир на входження в освітній простір Європи, а тому здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європей-

ських вимог, спрямувавши свої зусилля на подальший розвиток освіти і набуття нових якісних ознак. Разом з тим, орієнтація на Болонський процес не повинна призводити до надмірної перебудови вітчизняної системи освіти, а навпаки, її стан потрібно глибоко осмислити, порівнявши з європейськими критеріями та стандартами, і визначити можливості вдосконалення на новому етапі.

Першочерговим завданням має стати утвердження в громадській думці і суспільній практиці справжньої пріоритетності сфери освіти як необхідної умови національного розвитку й національної безпеки. Необхідно згуртувати українську націю навколо проблем освіти, об'єднавши зусилля не лише освітян, а й усього суспільства.

Друге ключове завдання пов'язане з модернізацією освіти відповідно до викликів XXI століття і вимог української державності.

У вирішенні поставлених завдань об'єктивно назріла потреба трансформації системи вищої освіти України, її адаптації до стандартів європейського освітнього простору. Зазначене вище розкриває об'єктивні фактори, що спричинили інтеграційні процеси у Європі, необхідність трансформації системи вищої освіти України та її адаптації до загальноєвропейських стандартів.

На шляху інтеграції вітчизняної системи науки і освіти в європейський простір постає чимало проблем, зокрема: реорганізація навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти; уточнення цілей, змісту і організаційних форм навчання з акцентом на діяльнісний аспект засвоєння змісту освіти; оновлення змісту підготовки фахівців; інтеграція змісту навчання і розробка модульних програм з навчальних дисциплін; створення сучасного діагностично-контролюючого інструментарію; підвищення статусу самостійної роботи і надання їй науково-практичного характеру, спрямування самостійної роботи на активізацію творчої пізнавальної діяльності студентів; використання нових методик і технологій викладання, що характерні для Європейської зони освіти; інтеграція навчальної і наукової роботи студентів; оновлення засобів навчання з урахуванням нових вимог до навчально-методичного забезпечення; індивідуалізація навчання; зміни відносин у режимі навчання; зміни відносин у режимі «студент-викладач»; створення умов для особистісного розвитку студента; перегляд структури освітньо-кваліфікаційних рівнів

у системі ступеневої освіти, створення умов для мобільності як студентів, так і науковців України.

З огляду на це необхідно чітко визначити пріоритети реформування вищої освіти України, які б сприяли її успішному розвитку та нарощенню конкурентноспроможності.

Приєднавшись до європейської системи освіти, Україна повинна виробити власну модель, яка має поєднувати позитивні параметри Європейської системи та найкращі традиції вітчизняного виховання та навчання.

Ключові слова: інтеграція, глобалізація, Європейський освітній простір.

COMMUNICATION PHENOMENON AND SKILLS NECESSARY TO MASTER COMMUNICATIVE COMPETENCE. LATIN AMERICAN CONTEXT

Elena Zhizhko, PhD and Dr. Sc. in Pedagogy, Full Prof.

Unit in Humanities of Autonomous University of Zacatecas
Zacatecas, Mexico

Larysa Balakhadze, PhD in Pedagogy

Unit in Culture of Autonomous University of Zacatecas
Zacatecas, Mexico

Communication (from the Latin *communicatio*, from *communico*, “make common, unite”) is a phenomenon inherent to human life (or any living being), a specific form of interaction in the process of physical or cognitive activity, the mode of transfer information about the surrounding environment; it’s the transmission of information from one living being to another through visual, sound, tactile, behavioral, olfactory, taste, electrical impulses; an action and effect of communicating, emphasizing that the Latin root of the term, the word *communis*, means “received and admitted of all or the greater part” (Diccionario de la Real Academia Española, 2015).

There are different ways of communicating: using linguistic codes (verbally or in writing) or body, mathematical, musical languages, as well as facial expressions; through gestures, behavior; in a visual way (photos,